

LIFE CLINOMICS

LIFE15 CCA/ES/000102

"This project has been funded with support from the European Commission"

Experiencias de las Mesas territoriales de adaptación al cambio climático - Reserva de la Biosfera del Montseny

Anna Sanitjas (Diputació de Girona)

1/06/2021 – CONAMA 2020

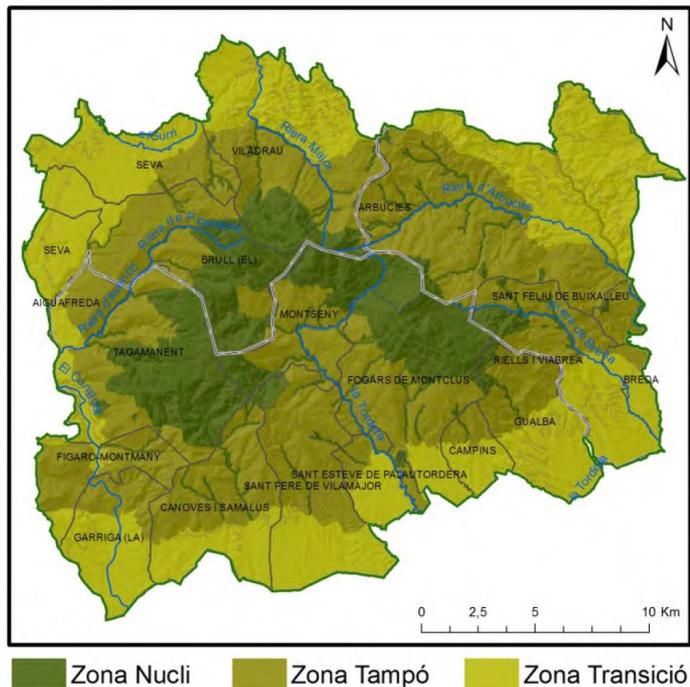
Coordinador

Socis

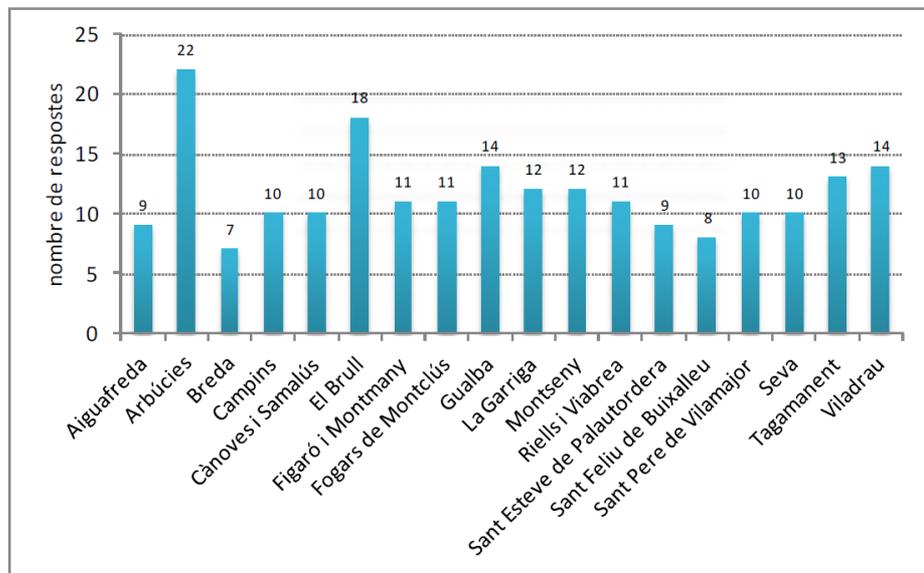
La Reserva de la Biosfera del Montseny

Municipio	Sup. en la R.B. Montseny
Aiguafreda	789,75
El Brull	4.103,03
Campins	729,13
Cánoves i Samalús	2.919,10
El Figaró i Montmany	1.498,90
Fogars de Montclús	3.971,54
La Garriga	1.879,80
Gualba	2.328,96
Montseny	2.676,84
Sant Esteve de Palautordera	1.063,92
Sant Pere de Vilamajor	3.472,20
Seva	3.040,30
Tagamanent	4.330,86
Subtotal Barcelona	32.804,33
Arbúcies	8.622,30
Breda	501,99
Riells i Viabrea	2.697,60
Sant Feliu de Buixalleu	403,70
Viladrau	5.072,72
Subtotal Girona	17.298,31
Total¹	50.102,64

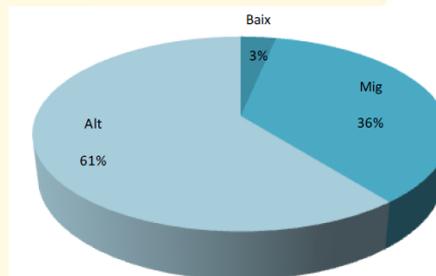

El punto de partida

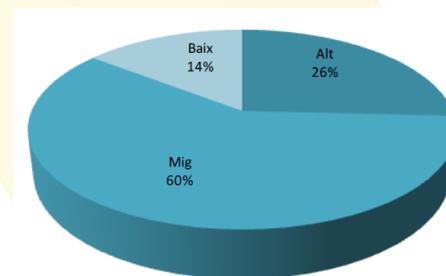
Actores que respondieron a la encuesta, por municipio

Interés de los agentes en la adaptación al cambio climático

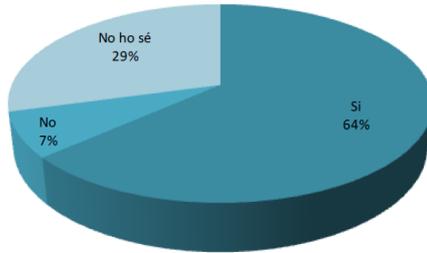

Conocimiento de los agentes sobre el cambio climático y sus efectos

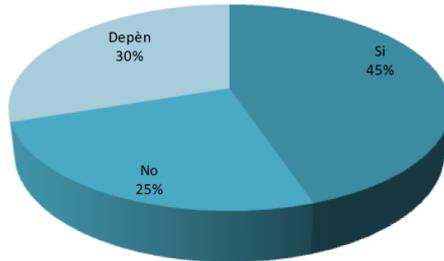

El punto de partida

Posibilidades de adaptarse al cambio climático

Interés en participar en la MeTACC

Requisitos

- Mesa realmente participativa (todos los agentes) y con capacidad decisoria.
- Bien organizada y que permita un trabajo efectivo y aplicable con medidas concretas. No únicamente reuniones y presentaciones no productivas.
- Que participen científicos competentes en la materia así como cargos electos y empresas.
- Compromiso político de llevar a cabo las acciones propuestas.

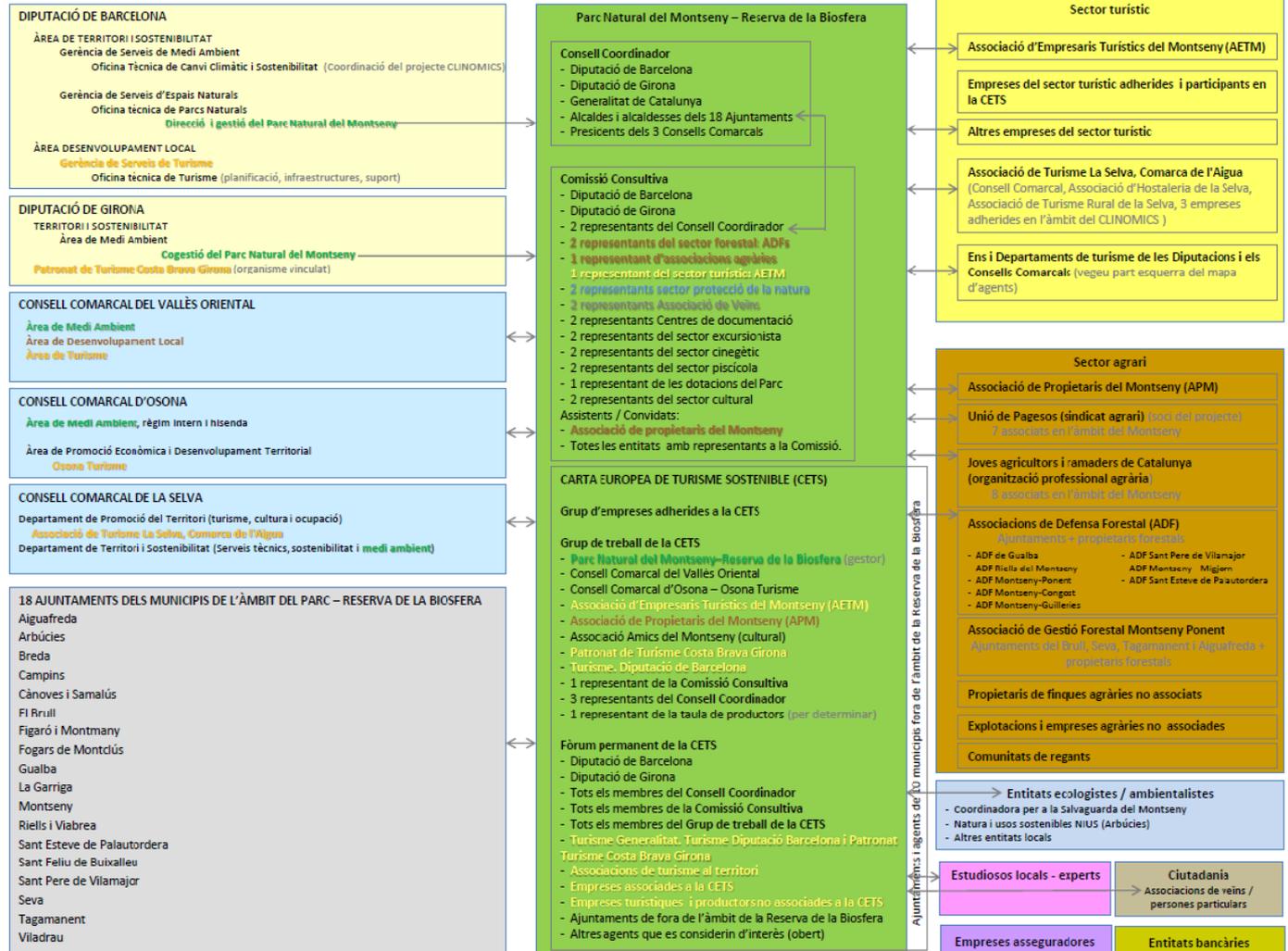
Barreras

- Falta de disponibilidad de tiempo
- La adecuación de los horarios, periodicidad, etc.

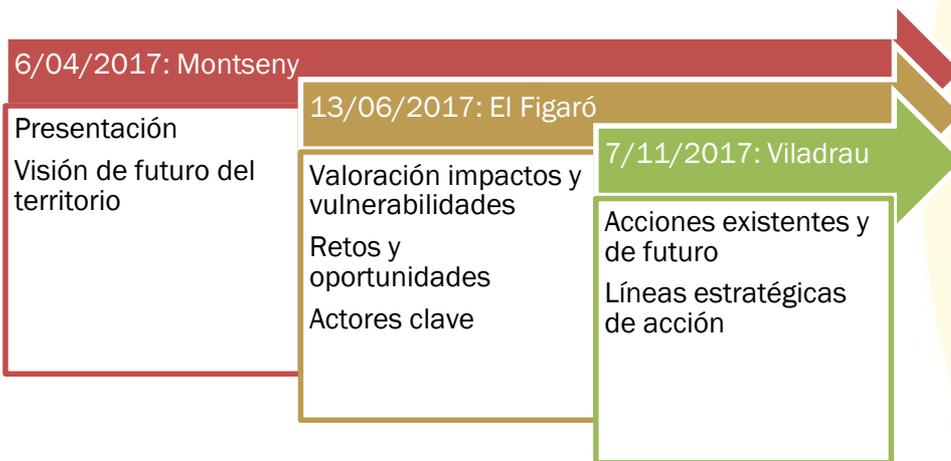
Fuente: Estudi i diagnosi de la realitat social i institucional de la Reserva de la Biosfera del Montseny. LIFE CLINOMICS.

El punto de partida

Mapa de agentes para el proyecto LIFE CLINOMICS en la R.B. Montseny

El proceso de la MeTACC

PLAN DE ACCIÓN PARA LA ADAPTACIÓN AL CAMBIO CLIMÁTICO DE LA R.B. DEL MONTSENY

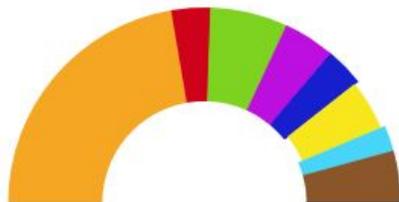
Definición y priorización de las acciones,
selección de acciones piloto:

- 11/07/2018: Fogars de Montclús (Masia Mariona)
- 17/10/2018: El Brull
- 3/01/2019: Fogars de Montclús (Masia Mariona)

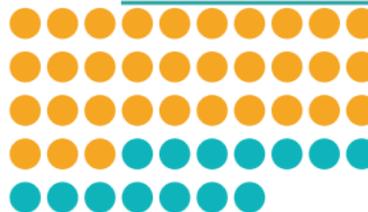
El proceso de la MeTACC

Asistentes en la primera reunió de la MeTACC de la R.B. Montseny

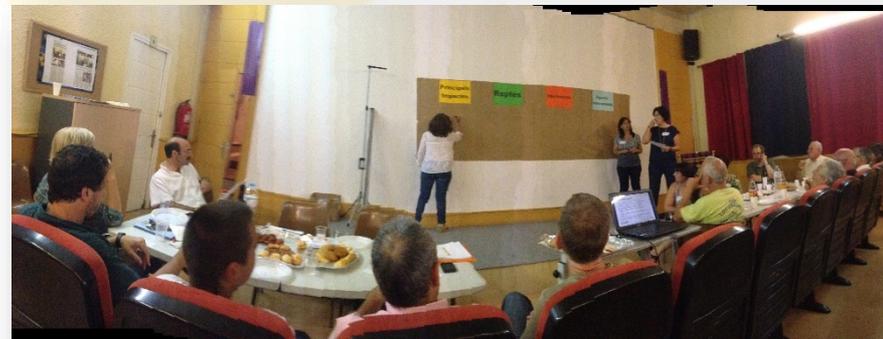
SECTORS REPRESENTATS

47

Homes (70.21%) Dones (29.79%)

Una visión conjunta del territorio

La visión: ¿Qué Reserva de la Biosfera queremos?

“Un territorio humanizado y vivo, donde la actividad económica se desarrolla bajo principios de un uso sostenible de los recursos disponibles y el atractivo paisajístico se basa en el equilibrio entre la huella humana y la biodiversidad del macizo”.

Riesgos del cambio climático

Projecte LIFE Clinomics
ACCIÓ A1.1

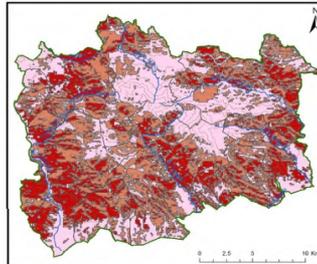
Estudi dels efectes del canvi climàtic en el Montseny: diagnosi, impactes i vulnerabilitat
Balanç de la informació

ELS RISCOS NATURALS I CLIMÀTICS

17. EL RISC D'INCENDI FORESTAL

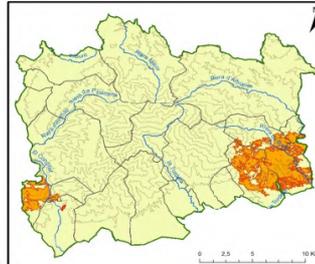
EVOLUCIÓ I ESTAT ACTUAL

Mapa de perill bàsic d'incendi forestal

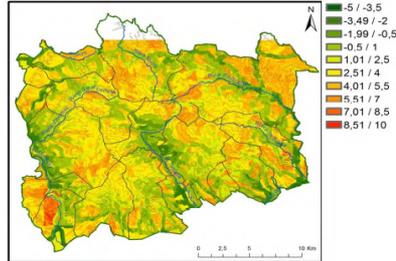
■ Alt ■ Moderat ■ Baix
Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

Evolució dels incendis en els darrers anys

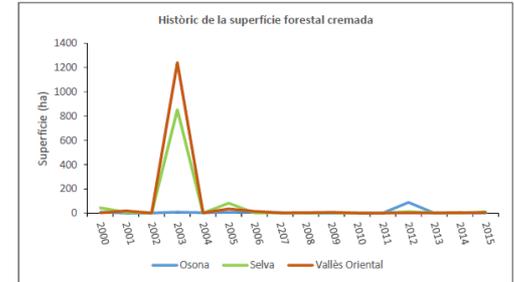

■ Incendi 1994 ■ Incendi 2001
Font: Sistema d'informació del Parc natural del Montseny (SIMSY)

Zonificació de la vulnerabilitat als incendis forestals a l'àmbit del PN-RB del Montseny

Font: Parc Natural de Montseny. Estudi de Vulnerabilitat als incendis forestals al Montseny (2010)

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Aspectes clau

- El mapa de perill bàsic d'incendi forestal, elaborat a partir de la interacció dels models d'inflamabilitat i combustibilitat, indica que el risc d'incendi és baix a les parts més elevades del massís (zones ocupades per fagedes, avetoses, rouredes i matollars baixos o prats) i de moderat a alt a les cotes més baixes i fons de valls (zones ocupades per alzinars, suredes, matollars mediterranis i brolls arbrades). Les zones de major risc es localitzen principalment als fons de les valls i en tot el perímetre del massís (a excepció de les zones conreades properes als nuclis urbans). El risc potencial d'incendi, tanmateix, és resultat de la interacció entre altres variables, com són els factors meteorològics, el risc històric (freqüència i causalitat) i l'orografia del terreny (que determina la velocitat de propagació).

- A excepció dels incendis ocorreguts a l'any 2003, en els darrers 10 anys s'observa una tendència a la contenció en el nombre d'incendis i en la superfície total cremada. Aquesta tendència coincideix amb l'observada en el conjunt de Catalunya, i és deguda, en part, a una major sensibilització per part de la població, i a la millora de l'efectivitat dels mitjans de prevenció i extinció.

Font: http://lifeclinomics.eu/wp-content/uploads/2017/04/Clinomics_Canvi-climatic-Montseny-A1_Memoria_Annexos-B.pdf

PREVISIÓ PER A L'ANY 2030

Factors de canvi

- Increment de la temperatura
- Disminució de la disponibilitat hídrica
- Fenòmens extrems: per a l'horitzó 2011-2040, s'estima un increment significatiu del 25% en la durada de les rabes seques, sobretot a la primavera i a l'estiu.
- Canvis dels usos del sòl

Riscos

- Increment del risc potencial d'incendi forestal a les zones més freqüentades del massís.
- Increment del risc potencial d'incendi forestal lligat a l'expansió de cobertes forestals mediterrànies (pinedes de pi blanc, etc.) en detriment de les superfícies dels boscos caducifolis com fagedes i avetoses.

Impactes

- Sequera meteorològica i hidrològica que pot comportar un increment del risc d'incendis si no s'introdueixen noves millores en el maneig del foc.
- Augment de les masses forestals a les capçaleres dels rius, el que comporta una reducció de l'aigua disponible per fer front a situacions de sequera.
- Canvis en els tipus de boscos dominants, que poden comportar canvis en els models de combustibilitat i inflamabilitat.

Potencialitats

- Possibilitat de recuperar pràctiques agrícoles i forestals tradicionals (crema controlada de superfícies de matollars, ús de la ramaderia extensiva, etc.) que poden constituir una eina de gestió per evitar riscos majors.
- Elevada capacitat de rebrotada de l'alzina i la surera després del foc, respecte a tenir en compte en la gestió del bosc. La resistència al foc està positivament relacionada amb la mida de la rabassa (en el cas de l'alzina) i amb el gruix de l'escorça (en el cas de l'alzina surera).

LIFE CLINOMICS

LIFE15 CCA/ES/000102

"This project has been funded with support from the European Commission"

Riesgos del cambio climático

Dentro de la MeTACC se contrastó la información técnica de la diagnosis de vulnerabilidades con la percepción de los actores.

Diagnosi dels impactes	Reptes	Oportunitats	Agents / Instruments clau
Canvis en els tipus de cultiu...			
Increment de les necessitats de reg			
Canvis en la distribució de les zones cultivables			
Canvis en el tipus d'explotacions ramaderes			
Diminució de la disponibilitat d'aigua (per increment de l'evapotranspiració i major recurrència de les sequeres)			
Increment del risc d'incendi			
Menor durada dels períodes d'innivació			
Risc d'augment d'espècies invasores			

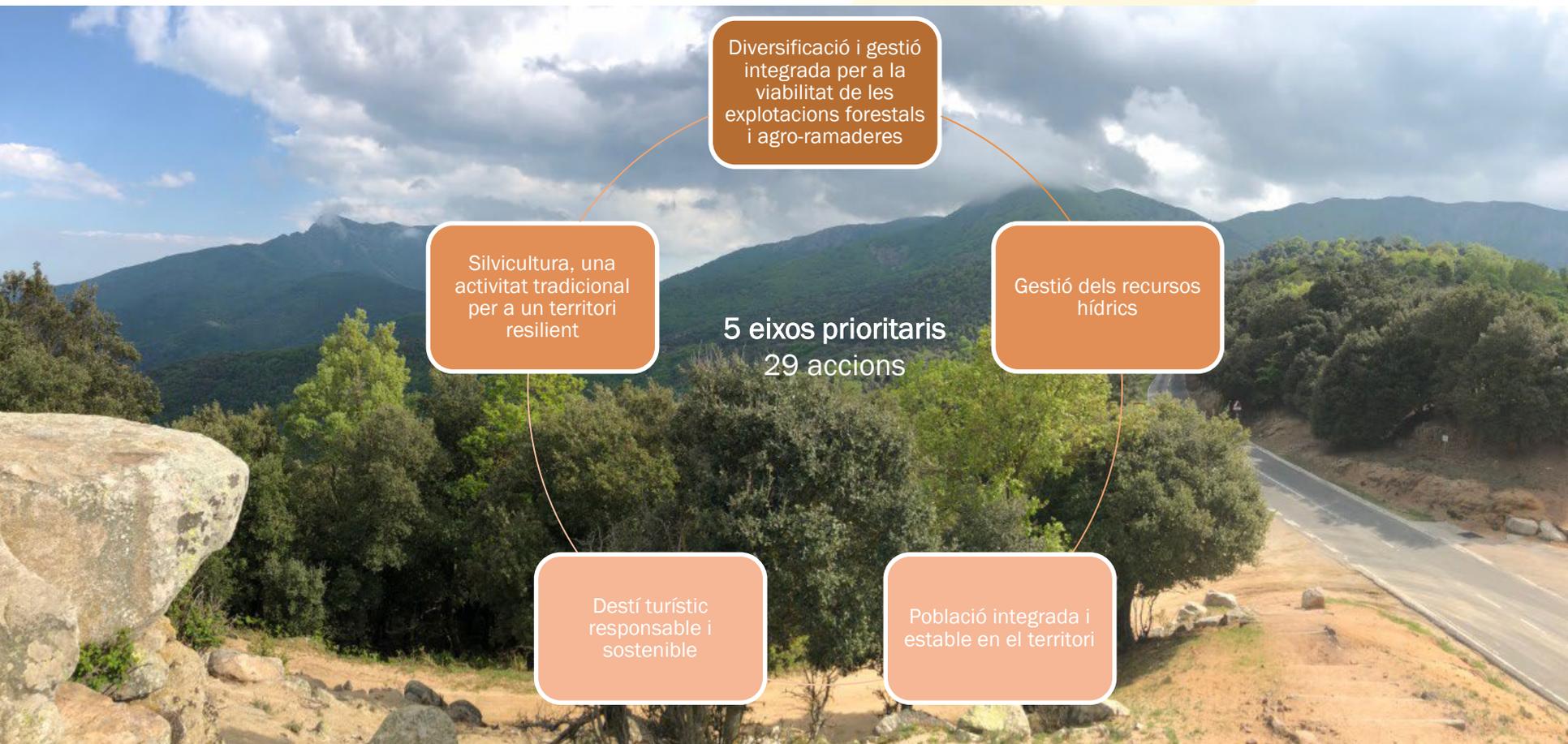
RIESGOS	SECTOR	VULNERABILIDAD
Menor duración de los períodos de innivación	Agrícola / Ganadero / Turístico	6
Reducción del caudal de los ríos y rieras, y aumento del estiaje	Forestal / Turístico	5
Pérdida de biodiversidad	Forestal / Turístico	5
Cambios en la distribución de especies de interés	Forestal	4
Disminución del aprovechamiento forestal	Forestal	4
Pérdida de calidad paisajística	Turístico	3,5
Cambios en el tipo de cultivos	Agrícola	3
Incremento del riesgo de incendio	Agrícola / Forestal	3
Cambios en el tipo de explotaciones ganaderas	Ganadero	2,5
Incremento de las necesidades de riego	Agrícola / Ganadero	2,4
Menor disponibilidad de agua y cambios en el patrón de demanda	Forestal	2
Reducción de las zonas de pasto	Ganadero	2
Cambios en la demanda turística	Turístico	2
Aumento de las especies invasoras	Agrícola / Ganadero / Turístico	1

0 = poco vulnerable

10 = muy vulnerable

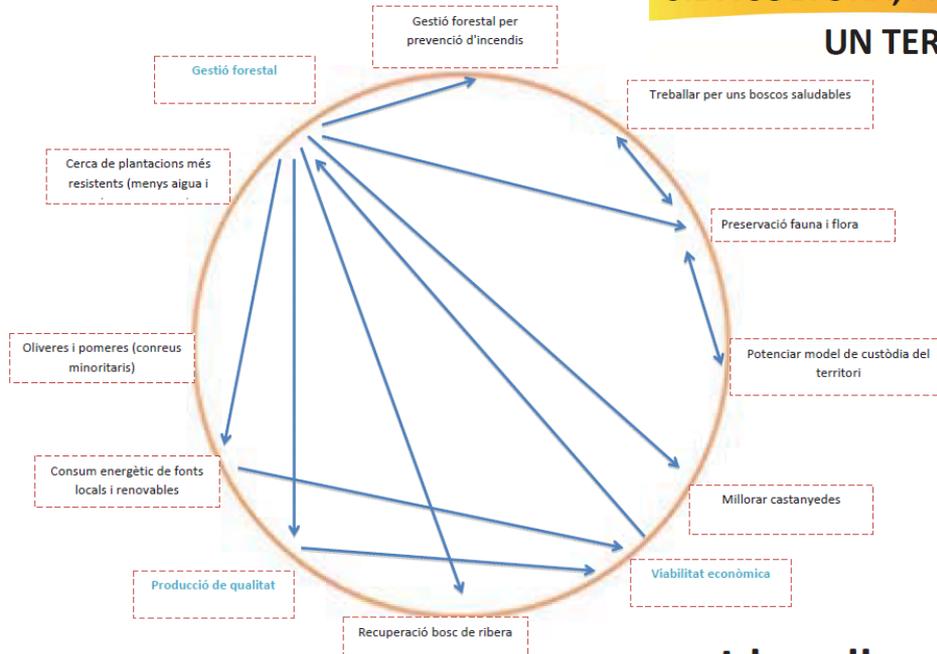

Líneas estratégicas para la adaptación

Líneas estratégicas y acciones: sinergias

SILVICULTURA, ACTIVITAT TRADICIONAL PER UN TERRITORI RESILIENT

* En blau les accions afegides pels integrants del grup de treball.

Idees lluminoses i connexions poderoses

- Model de gestió forestal que augmenti la resistència i la resiliència de les masses forestals, sempre considerat la viabilitat econòmica amb la comercialització dels productes resultants.
- Explotacions locals amb objectius globals.

Priorización de acciones y selección de acciones piloto

Crterios de valoración de las acciones

1. **VIABILITAT**
 - a. VIABILITAT ECONÒMICA
 - b. VIABILITAT TÈCNICA
 - c. VIABILITAT SOCIAL
 - d. VIABILITAT POLÍTICA/ INSTITUCIONAL
 - e. VIABILITAT AMBIENTAL
2. **TERMINI D'EXECUCIÓ**
 - a. LLARG TERMINI
 - b. MITJÀ TERMINI
 - c. CURT TERMINI
3. **TRANSVERSALITAT**
 - a. OBJECTIUS 1 ÚNIC SECTOR
 - b. OBJECTIUS DIFERENTS SECTORS
 - c. OBJECTIUS TRANSVERSALS I SECTORIALS
4. **REPLICABILITAT**
 - a. REPLICABLE EN 2 TERRITORIS
 - b. REPLICABLE EN 1 TERRITORIS
 - c. NO REPLICABLE
5. **INNOVACIÓ**
 - a. INNOVACIÓ EN GOVERNANÇA
 - b. INNOVACIÓ TÈCNICA
 - c. INNOVACIÓ ECONÒMICA/COMERCIAL

Selección de acciones piloto

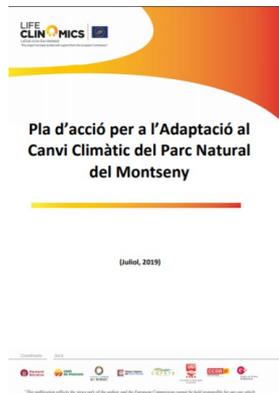
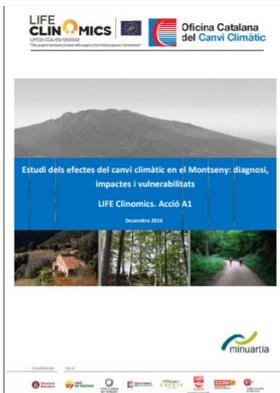

R.B. Montseny

- Identificar los bosques más vulnerables al cambio climático y crear modelos de gestión
- Adaptar edificios e instalaciones agrarias, turísticas

Continuidad de la MeTACC y resultados adaptados al territorio

MONTSENY

Jornada Territorial tancament projecte Life Clinomics. RB. Montseny (15 de desembre de 2020)

2020/12/15 | Agenda Montseny
Jornada Territorial de tancament del projecte Life Clinomics RB Montseny, es realitzarà en format telemàtic el dia 15 de desembre de 2020, a les 17h. Connexió

Acció Pilot d'adaptació al canvi climàtic per als sectors agrari i turístic a la R.B del Montseny.

2020/12/02 | Agenda Montseny
Acció Pilot d'adaptació al canvi climàtic per als sectors agrari i turístic a la R.B del Montseny. Documentació de l'acció pilot.

Acció Pilot d'adaptació al canvi climàtic dels boscos a la R.B del Montseny

2020/12/02 | Agenda Montseny
Acció Pilot d'adaptació al canvi climàtic dels boscos a la R.B del Montseny. Documentació de l'acció pilot.

[Llegir Més](#)

<http://lifeclinomics.eu/ca/informes/>

<http://lifeclinomics.eu/ca/category/territoris/montseny/>

Coordinador

Socis

Gracias!

Anna Sanitjas

Diputació de Girona

life.clinomics@diba.cat

<http://lifeclinomics.eu/>